

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

V. Aemulatio inter monachos Augustinianos & Dominicanos, prima hujus
mali radix.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

eleemofynas & quaſi contributionem quandam excitarentur: exemplo magnanimi illius à Græcia ducis, qui cum ad oppugnandam Trojam proficiſci ipſe non poſſet, jumentum ſuum Agamemnoni dedit. Quod ex devotis hiſce contributionibus colligitur argentum, non eo deſtinatum erat, ut S. Sedis calumniatores dicunt, ut in Vaticanum ſeu Capitolium ararium inferretur; ſed ut in ſtipendia militum, ad inſtituendam claſſem, & reliquos tanti belli apparatus erogaretur: parte etiam ejus aliqua magnum illud & ſuperbum S. Petri Eccleſiæ à Julio II. PP. coepum ædificium abſolveretur. Antiqua jam olim fuit conſuetudo, ut in ejuſmodi neceſſitatibus Indulgentiarum theſaurus recludat Eccleſia, quo ad opem ferendam Chriſtiano nomini, Chriſtianorum auxilia evocentur, iſque ad Paradifum via præparetur, quæ pœnitentia, precibus & eleemofynis planior fit & facilior. Ipſi SS. Patres quotieſcunque Chriſtianus aliquis Princeps Eccleſiæ bona involare conatus eſt, iſdem ad deſenſionem uſi ſunt: quemadmodum tempore Ladislai regis Neapolitani factum legimus. Et hodie etiam ſacra hæc contributio quam *Croiſadam* ſeu *Cruciatam* appellant, in Hiſpania, adeoque in Indiis etiam durat, ſic ut ab unoquoque capite ad minimum bini Regales, uti vocant, exigantur, à ditioribus vero aut honoratoribus octoni ſolvantur: è qua pecunia præſidiis, quæ Hiſpaniarum rex contra Mauros & Turcas continuo alere cogitur, ſtipendia ſolvuntur: cujus ſumma ad vicies centena aureorum millia ſingulis annis aſcendere ſolent. Noſtro tempore idem à Papa Luſitanæ regi permittitur, ubi illud nondum fuit uſitatum, à primo ſacro Chriſtianorum bello, tunc quando infortunatus Rex Sebastianus majori animo, quam viribus, expeditionem contra Maroci & Feſſæ regem ſuſcepit, ſed in ipſa cum magna Nobilitatis parte periit. Eadem pecuniæ colligendæ ratio in Hiſpania & Italia nonnunquam adhuc iis, qui bonam Chriſtianæ Reipublicæ operam navant aut navaturi ſunt, à Pontifice conceditur: quo minus enim in Gallia & Germania idem hodie uſitatum videmus, indeuotio vel deſpectus ejuſmodi rerum ab Hæreſi invecus, obſtat, ſic ut ejuſce rei cauſa fores eorum nemo pulſandas cenſeat. Vidi ego in hac urbe (Burdigala) Alexandrum Nicolo Paronichum, Sangiaci ſeu præfecti Scutarenſis fratrem, & Sinaï ſupremo Baſſæ proxima cognatione junctum: qui à Papa Sixto V. Breve impetrat quo Ju-

dulgentia iis qui eleemofyna ipſum adjuvarent, concedebatur. Hic deſerta Mahumetana religione, multos Chriſtianos è miſerrima ſervitute liberat, & eorum opera, edito prius atroci cum Turcis conflictu, duas triremes abduxerat; in quo quum oculos ſagittæ icu amiſſet, à Pontifice beneficio aliquo affectus, per Breve illud, à Cruciatam in Hiſpania Conſilio approbatum, plus quàm viginti aureorum millia collegit.

V. In Germania Albertus Brandeburgicus, Elector & Archiepiſcopus Moguntiacus, Primas Germaniæ, cui ea potestas à S. ſede tributa fuerat (a) hanc Cruciatam prædicandi populumque ad contributionem exhortandi provinciam Joanni Tecelio (b) Dominicano ſeu Jacobino monacho, Francofurti tum commoranti, demandavit: eo poſſimum quod hominem hunc ei rei maxime idoneum cognoviſſet, ut qui jam ante miſſas in Livoniam & circumjacentes regiones à Pontifice Indulgentias, quo Teutonicis Equitibus Moſcovitico bello vexatis ſuccurreretur, prædicaverat. Id Joannes Staupitius nobili genere natus, Generalis Auguſtiniani Ordinis Vicarius, non ad ſui tantum, verum etiam totius Ordinis contemptum & injuriam pertinere interpretatus eſt, ut qui longo jam tempore id muneris in Germania obire conſueverat. Et ſic hos quidem lucri ſpes inter ſe commiſit. O ambirioſa avaritia, quam care nobis conſtas! Non ſine cauſa Philoſophus dixit, nullam capitalioſam Rerum publicarum eſſe peſtem quam avaritiam: quamvis ambitionem multo magis noxiam eſſe velit is, qui nulla alia re quam humani generis odio celebratur. O miſeri homines (exclamabat ille) (c) omnium malorum veſtrorum ſons & origo eſt ambitio. Vera & meliori auctore digna ſententia! ſed ad rem Staupitius hac, ut ipſe interpretabatur, injuria irritatus, aperte proteſtatus eſt eam ſe minime laturum. Tecelius econtra, circummiſſis undique Ordinis ſui Fratribus, non viva tantum voce, ſed ſcriptis etiam Indulgentias annuſciavit & defendit, ac primus ſeſe iis qui S. Sedem ſub Indulgentiarum abuſus prætextu oppugnare inſtituerant, oppoſuit. Vidisti ſu-

a Cochlaus in *Aſſis Luth. Suvius* in *Comment.* Anno 1517. Sedelius in *Vita Lutheri* initio. Mathesius. *Selnecc.* Melanthon in *Vita eiusdem.* b Cochlaus in *Aſſ.* Luth. *Selnecc.* fol. 5. c *Timon.*

suprà Techellim Persam monachum patriæ religionis ritus mutantem: ecce tibi alium confimili nomine in Europa monachum, eodem tempore antiquam religionem magno animo propugnantem.

*Ac veluti si quando leo stribundus, & esse
Fulmineo metuendus aper, de monte ruentes
Fonsiculum ad tenuem properant, dum cadere neuter
Sustinet, in magnas exsurgunt protinus iras,
Exacuantq; seros dentes, tum plurima dantq;
Vulnera & accipiunt, donec qui robore victum
Se sentit fugit, & victoris subtrahit ira:*

Sic duo hi monachi, productis quasi etiam nigro & albo colore distinctis fratrum suorum cohortibus, concurrere & digladiari cœperunt (a) tanta utrumque pertinacia, vt velut ex duorum attritu lapidum scintilla excutiuntur, ita ex horum concursu ignis exortus sit quo vniuersa Christiana Respublica fere conflagrauit. Et Augustinus in primis, odio & inuidia, quæ non minus in monachorum claustris quam regum palatijs sæpe regnant, inductus, opimum sibi bolum è faucibus ereptum ægerrime ferens, vlcisci se, & Dominicans quæcumque posset impedimenta obijcere constituit: id quod facile effecturum se putabat, si modum hunc indulgentias prædicandi tamquàm nouum & commentitium salutis subsidium criminaretur, & deuotam Germanorum liberalitatem frigidaret, auaritiam ac latrocinia quæstorum seu concionatorum exaggerando, & vt mos est maleuolis, vera quædam plurimis falsis ac mendacijs miscendo (b). Quis enim eredat, tam procul illorum Prædicatorum D. Dominici filiorum animas ab omni pietate ac Dei timore abfuisse, vt tam execrabilis blasphemias, quarum ab aduersarijs accusantur, proferre ausi fuerint. At ex contentione hac (c) tamquam scintilla initio neglecta, tantum quantum videmus incendium natum est, quod momento longe lateque omnia amplexum, incomparabile damnum Ecclesiæ inuexit, & totum terrarum miscuit orbem.

VI. Primis his motibus statim potentissimus Germaniæ Princeps Fredericus Dux Saxonie sese immiscuit, eo quod Moguntio in Archiepiscopus Magdeburgici petitione fuisset posthabitus, tum etiam quod Ecclesiasticorum magnitudini & opibus inuideret. Tanto ergo faciliores aures Staupitio præbuit, à stationarijs illis seu quæstoribus Germaniam expilari, & paucorum auari-

tiam vix totius populi opibus expleri conuenienti: eundemque vt acriter sese opponeret, promisso suo fauore & auxilio, est cohortatus. Staupitius à Duce, vt dicere cœpimus, animatus, cœptam telam pertexere summa quidem diligentia allaborauit: nihilominus tamen vt Alexander olim primus Arianismi auctor, hæresi suæ nomen non dedit. (Arrio hunc ei honorem præcipiente) ita Staupitius quoque quamuis prunus lapidem, validiori postea brachio vibrandum, contra Ecclesiam coniecisset, sectæ tamen, cuius si non auctor, certè promotor fuerat, nomen dare non potuit, sed honorem hunc, vel potius turpitudinem alteri reliquit. E simili ferè contentione Bohemicum schisma, quod etiamnum durat, exitisse legitur. Quum enim Wenceslao regnante Academia Pragensis à Carolo IV. fundata Rectura Germanis commissa esset; Bohemi hac isti sive injuria sive injuriæ opinione, omnem vindicandi se de Germanis occasionem qua ruerunt. Nec multo post homo quidam de schola Wiclevi ex Anglia hæretici libros apportauit; è quibus Joannes Huss, bonus & subtilis Dialecticus disputandi materiam desumit, atque ita portas divisioni seu schismati aperuit. Hic ille est, qui primus haustum è Wiclevi libris venenum, per scholas passim disseminauit. Nec segnis Germani ad disputandum & contendendum incubuerunt; præcipua tamen de regimine & præminentia erat contentio; qua tandem Germani Bohemis cesserunt, qui Joanne Hussio duce novam sibi Ecclesiam formarunt, Rege interea homine ad seruiendum quam ad imperandum aptiori, conuiente, nec quidquam contra faciente. De hoc schismate prolixius hic agere supersedeo, ut de quo alibi, quando scilicet Bohemiæ statum indicaturus sum, quæcumque eò pertinent explicare constitutum habeo. Nunc duorum istorum

D 3 mo-

a *Theses Lutheri contra Indulgentias Anno 1517. pridie omnium SS. editæ, cum Epist. ad Alb. Archi-Episcopum Mog. Vid. Tom. 9. Op. Luth. German. Anno 1509. fol. 8. & seq. Tom. 1. len. fol. 12. Tom. 1. Epist. pag. 37. b Selnecc de Orat. Aug. conf. & vita Lutheri pag. 5. 6. contra Pontificis potestatem dicta insinuat. c Cochlin Actis Luth. Vlenbergius in vita eiusdem referunt quomodo Tetzelius Prædic. Ord. Francofurti ad Oderam statim visis Lutheri Thesibus alias Theses opposuerit. Item Ioannes Major Eckius Ingelstadi. Theologus Annotationes in Theses Lutheri, ex quibus ad Disputationem Lipsiensem gradus factus est.*